

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2019 m. d.
nutarimu Nr.

ĮGYVENDINANT 2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS STRUKTŪRINIŲ FONDŲ FINANSINES PRIEMONES GRĮŽUSIŲ IR GRĮŠIANČIŲ LĖŠŲ PANAUDOJIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansines priemones grįžusių ir grįšiančių lėšų panaudojimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) reglamentuojama Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų finansinių priemonių (toliau – finansinės priemonės), įgyvendinamų pagal 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 2018/1046 (OL 2018 L 193, p. 1), grįžusių ir grįšiančių lėšų panaudojimo pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 43a–45 straipsnius tvarka.

2. Apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Grįšiančios lėšos** – ES struktūrinių fondų, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir kitos lėšos, kurios įgyvendinant ar įgyvendinus finansinę priemonę bus gražintos iš investicijų į fondų fondo valdytojo arba į finansinės priemonės, kai fondų fondas nesteigiamas, valdytojo (toliau kartu – fondų fondo valdytojas) kredito įstaigoje atidarytą sąskaitą.

2.2. **Grįžusios lėšos** – ES struktūrinių fondų, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir kitos lėšos, kurios gražintos į fondų fondo valdytojo kredito įstaigoje atidarytą sąskaitą iš investicijų įgyvendinant ar įgyvendinus finansines priemones, įskaitant nepanaudotas garantijoms skirtas lėšas, gražinamas kapitalo lėšas, pelną, uždarbį ar visas kitas pajamas iš investicijų, kurios priskiriamos prie ES struktūrinių fondų lėšų, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 44 straipsnio 1 dalyje.

2.3. **Išankstinio finansinių priemonių vertinimo ataskaita** – prieš pradėdant įgyvendinti finansines priemones rengiamas ir prireikus įgyvendinant šias finansines priemones atnaujinamas dokumentas, kuriame pateikiamas atlikto vertinimo rezultatas: nustatytas rinkos nepakankamumas arba nepakankamai optimali investavimo aplinka ir apskaičiuotas reikalingas viešųjų investicijų dydis ir apimtis.

2.4. **Priežiūros komitetas** – asignavimų valdytojo arba vadovaujančiosios institucijos paskirtas komitetas, atsakingas už fondų fondo arba finansinės priemonės, kai fondų fondas nesteigiamas, įgyvendinimo priežiūrą, kaip tai numatyta finansavimo sutartyje.

2.5. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme, Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“.

3. Aprašo nuostatos palūkanoms ir kitoms pajamoms, sukaupoms ir gautoms iš ES struktūrinių fondų lėšų, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir kitų lėšų, taikomos, kai šios lėšos faktiškai panaudojamos investicijoms įgyvendinant finansines priemones.

II SKYRIUS GRĮŽUSIŲ IR GRĮŠIANČIŲ LĖŠŲ PANAUDOJIMAS

4. Grįžusios ir grįšiančios lėšos fondų fondo valdytojo gali būti naudojamos:

4.1. tolesnėms investicijoms pagal tas pačias arba kitas finansines priemones, siekiant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos 2014 m. rugsėjo 8 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimu, kuriuo tvirtinami tam tikri 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos elementai, kad, siekiant investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo, iš Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, Europos socialinio fondo ir specialaus asignavimo Jaunimo užimtumo iniciatyvai būtų teikiama parama Lietuvai (apie nurodytą sprendimą Europos Komisijos pranešta dokumentu Nr. C(2014) 6397), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2019 m. birželio 27 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimu (apie nurodytą sprendimą Europos Komisija pranešė dokumentu Nr. C(2019)4959) (toliau – Veiksmų programa), konkretaus prioriteto (-ų) tikslų, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 44 straipsnio 1 dalies a punkte, o po 2023 m. gruodžio 31 d. ne trumpiau kaip aštuonerius metus siekiant Veiksmų programos tikslų, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 45 straipsnyje;

4.2. finansinėms priemonėms skirtų ES struktūrinių fondų lėšų įnašo nominaliąja suma išreikštiems nuostoliams, susidariusiems dėl neigiamų palūkanų, padengti, jeigu tokie nuostoliai susidarė nepaisant fondų fondo valdytojo vykdomo aktyvaus išdo valdymo, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 44 straipsnio 1 dalies b punkte;

4.3. valdymo išlaidoms ir valdymo mokesčiams sumokėti, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 44 straipsnio 1 dalies c punkte;

4.4. skirtingoms sąlygoms investuotojams, veikiantiems pagal rinkos ekonomikos principą, siekiant pritraukti privačių lėšų, taikyti, vadovaujantis išankstinio finansinių priemonių vertinimo ataskaita, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 43a straipsnyje ir 44 straipsnio 1 dalyje;

4.5. investicijoms pagal kitos nei finansinės priemonės paramos priemones, siekiant Veiksmų programos tikslų. Ši nuostata taikoma tik po 2023 m. gruodžio 31 d. grįžusioms ir grįšiančioms lėšoms ne trumpiau kaip aštuonerius metus, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 45 straipsnyje.

5. Fondų fondo valdytojas grįžusias lėšas traukia į apskaitą atskirai nuo kitų fondų fondo valdytojo turimų lėšų.

6. Priežiūros komitetas, kuris sudaromas vadovaujantis finansų ministro patvirtintomis finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklėmis, neviršydamas reikalingos sumos, nurodytos išankstinio finansinių priemonių vertinimo ataskaitoje, ir užtikrindamas Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 43a, 44 ir 45 straipsnių nuostatų laikymąsi, jei grįžusių ir grįšiančių lėšų naudojimas nenustatytas finansavimo sutartyje iki Aprašo įsigaliojimo, teikia asignavimų valdytojui vieną iš šių siūlymų:

6.1. naudoti grįžusias ir grįšiančias lėšas tai pačiai ir (arba) kitai (-oms) to paties asignavimų valdytojo finansinei (-ėms) priemonei (-ėms) įgyvendinti, kai ją (jas) valdo tas pats arba kitas fondų fondo valdytojas;

6.2. likviduoti fondų fondą, į kurį grįžo lėšos, arba nutraukti finansinės priemonės, kai fondų fondas nesteigiamas ir kurią įgyvendinant grįžo lėšos, įgyvendinimą ir visas grįžusias lėšas naudoti kito (-ų) asignavimų valdytojo (-ų) finansinėms priemonėms įgyvendinti;

6.3. naudoti grįžusias ir grįšiančias lėšas investicijoms pagal to paties asignavimų valdytojo kitas nei finansinės priemonės paramos priemones, siekiant Veiksmų programos tikslų. Ši nuostata taikoma tik po 2023 m. gruodžio 31 d. grįžusioms ir (ar) grįšiančioms lėšoms ne trumpiau kaip aštuonerius metus;

6.4. naudoti grįžusias ir grįšiančias lėšas kito (-ų) asignavimų valdytojo (-ų) investicijoms pagal kitas nei finansinės priemonės paramos priemones, siekiant Veiksmų programos tikslų. Ši nuostata taikoma tik po 2023 m. gruodžio 31 d. grįžusioms ir grįšiančioms lėšoms ne trumpiau kaip aštuonerius metus.

7. Po 2023 m. gruodžio 31 d. naudoti grįžusias ir grįšiančias lėšas investicijoms pagal kitas nei finansinės priemonės paramos priemones galima, jeigu išankstinio finansinių priemonių vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad poreikio įgyvendinti finansines priemones nebėra, arba jeigu tokios paramos priemonės skatintų finansinių priemonių įgyvendinimą.

8. Sprendimą dėl grįžusių ir grįšiančių lėšų panaudojimo, kaip nurodyta Aprašo 6.1 ir 6.3 papunkčiuose, ne vėliau kaip per 30 dienų nuo Priežiūros komiteto siūlymo pateikimo dienos priima asignavimų valdytojas.

9. Priežiūros komitetui pateikus siūlymus, nurodytus Aprašo 6.2 ir 6.4 papunkčiuose, asignavimų valdytojas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo priežiūros komiteto siūlymo pateikimo dienos pateikia Finansų ministerijai siūlymą dėl grįžusių ir grįšiančių lėšų perskirstymo kitam asignavimų valdytojui.

10. Finansų ministerija, atsižvelgdama į išankstinio finansinių priemonių vertinimo ataskaitas ir į tai, kad grįžusios ir grįšiančios lėšos turi būti naudojamos vadovaujantis konkrečiais pagal Veiksmų programos prioritetą nustatytais tikslais, o po 2023 m. gruodžio 31 d. ne trumpiau kaip aštuonerius metus Veiksmų programos tikslais, ne vėliau kaip per 30 dienų nuo asignavimų valdytojo siūlymo gavimo dienos teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei nutarimo projektą dėl grįžusių ir grįšiančių lėšų panaudojimo kito (-ų) asignavimų valdytojo (-ų) finansinėms priemonėms arba investicijoms pagal kitas nei finansinės priemonės paramos priemones įgyvendinti.

11. Asignavimų valdytojui ar Vyriausybei priėmus sprendimą dėl grįžusių ir grįšiančių lėšų panaudojimo, keičiama finansavimo sutartis.

12. Asignavimų valdytojui priėmus sprendimą naudoti grįžusias ir grįšiančias lėšas taip, kaip nurodyta Aprašo 6.1 papunktyje, kai finansinę priemonę įgyvendins kitas fondų fondo valdytojas, ar Aprašo 6.3 papunktyje, ir pakeitus finansavimo sutartį, fondų fondo valdytojas:

12.1. grįžusių lėšų dalį per 15 darbo dienų nuo finansavimo sutarties pakeitimo dienos perveda į asignavimų valdytojo sąskaitą, ir šios lėšos skiriamos asignavimų valdytojo esamoms ir (ar) naujoms finansinėms priemonėms ar kitos nei finansinės priemonės paramos priemonėms finansuoti;

12.2. po Aprašo 12.1 papunktyje nurodyto lėšų pervedimo grįžusias lėšas perveda į asignavimų valdytojo sąskaitą kiekvieną ketvirtį, ne vėliau kaip iki kito ketvirčio 20 dienos (jeigu grįžusių lėšų tam tikra ar visa dalis, dėl kurios priimtas sprendimas, atitinkamą ketvirtį faktiškai grįžo fondų fondo valdytojui), ir šios lėšos skiriamos asignavimų valdytojo esamų ir (ar) naujų finansinių priemonių ar kitos nei finansinės priemonės paramos priemonių finansavimui didinti.

13. Asignavimų valdytojas fondų fondo valdytojo pervestas grįžusias lėšas traukia į apskaitą atskirai nuo kitų asignavimų valdytojo turimų lėšų.

14. Vyriausybei priėmus nutarimą grįžusias ir grįšiančias lėšas skirti kito (-ų) asignavimų valdytojo (-ų) finansinėms priemonėms ar kitos nei finansinės priemonės paramos priemonėms įgyvendinti, fondų fondo valdytojas per 5 darbo dienas nuo finansavimo sutarties pakeitimo dienos grįžusias lėšas perveda į asignavimų valdytojo sąskaitą. Asignavimų valdytojas per 5 darbo dienas nuo lėšų gavimo dienos minėtas lėšas perveda į valstybės išdo sąskaitą.

15. Fondų fondo valdytojas po Aprašo 14 punkte nurodyto lėšų pervedimo grįžusias lėšas perveda į asignavimų valdytojo sąskaitą kiekvieną ketvirtį, ne vėliau kaip iki kito ketvirčio 20 dienos (jeigu grįžusių lėšų tam tikra ar visa dalis, dėl kurios priimtas sprendimas, atitinkamą ketvirtį faktiškai grįžo fondų fondo valdytojui). Asignavimų valdytojas per 5 darbo dienas nuo lėšų gavimo dienos minėtas lėšas perveda į valstybės išdo sąskaitą.

16. Gražintos į valstybės išdo sąskaitą grįžusios lėšos kito asignavimų valdytojo programų priemonėms įgyvendinti skiriamos naudoti vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“.

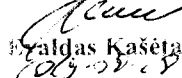
17. Fondų fondo valdytojas finansines priemones, finansuojamas iš grįžusių ir grįšiančių lėšų, įgyvendina finansavimo sutartyje nustatyta tvarka.

18. Visos palūkanos, sukaupos ir gautos nuo grįžusių lėšų, ir kitos fondų fondų ir finansinių priemonių grįžusių lėšų pajamos įskaitomos į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą, prilyginamos kitoms asignavimų valdytojo teisėtai gautoms lėšoms ir skiriamos to asignavimų valdytojo atitinkamai programai finansuoti. Įskaitytos į valstybės biudžetą palūkanos, kurios buvo sukaupos ir gautos nuo grįžusių lėšų, ir kitos fondų fondų ir finansinių priemonių pajamos pridedamos prie grįžusių lėšų.

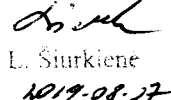
III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

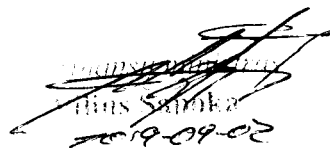
19. Grįžusios ir grįšiančios lėšos naudojamos nepažeidžiant valstybės pagalbą reglamentuojančių teisės aktų.

FM Teisės departamento
direktorius


Valdas Kašėta
2019-08-27

Kalbos redaktorė


L. Šturkiene
2019-08-27


Vilus Šapoka
2019-09-02